

สัมมนาสมาคมครูภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นแห่งประเทศไทยครั้งที่ 21

เรื่อง“การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่ให้มากกว่าความรู้และสอนคำช่วยอย่างไรให้ใช้ไม่ผิด”

สมาคมครูภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นแห่งประเทศไทยร่วมกับเจแปนฟาวน์เดชั่น กรุงเทพฯ ได้จัดสัมมนาประจำปีครั้งที่ 21 เมื่อวันที่เสาร์ที่ 19 พฤษภาคม 2561 เวลา 08:30-16:00 น. ณ ห้องประชุม เจแปนฟาวน์เดชั่น กรุงเทพฯ เรื่อง“การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่ให้มากกว่าความรู้ และสอนคำช่วยอย่างไรให้ใช้ไม่ผิด” โดยหัวข้อช่วงเช้าคือ “การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่ให้มากกว่าความรู้” และหัวข้อช่วงบ่ายคือ “สอนคำช่วยอย่างไรให้ใช้ไม่ผิด” เพื่อให้อาจารย์ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูล รวมถึงแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมวัฒนธรรมญี่ปุ่น และการสอนคำช่วย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป ในงานสัมมนาครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมทั้งสิ้น 66 คน ประกอบด้วยครูอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่นทั้งในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา

ช่วงเช้าเป็นการเสวนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมญี่ปุ่น โดย อ.อิทธิพล บัวย่อย มหาวิทยาลัยพะเยา อ.กฤษณะ มณีสอดแสง โรงเรียนอัสสัมชัญ ธนบุรี และ อ.พิชญานันท์ นพรัตน์ โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ โดยมี อ.ดร.เสกสรร จันทระจาง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตวังน้อย เป็นผู้ดำเนินการเสวนา

ช่วงบ่ายเป็นการบรรยายในหัวข้อ "สอนคำช่วยอย่างไรให้ใช้ไม่ผิด" โดย อ.ดร.ธีระวุฒิ สุนทรามหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

รายละเอียดการสัมมนามีดังนี้

1. การเสวนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์“การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่ให้มากกว่าความรู้”

วิทยากรทั้งสามท่านผลัดกันนำเสนอประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและการสอนวัฒนธรรมญี่ปุ่นในสถาบันของตนเอง

อ.อิทธิพล บัวย่อย เล่าถึงกิจกรรม "เทศกาลวัฒนธรรมญี่ปุ่น" (日本祭) ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในเดือนพฤศจิกายน โดยบูรณาการเข้ากับรายวิชาญี่ปุ่นศึกษา มอบหมายให้นิสิตมหาวิทยาลัยพะเยาที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเอกทั้ง 4 ชั้นปี และนิสิตที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาโทและวิชาเลือกเสรีได้ร่วมกันเป็นผู้จัดงานเทศกาลนี้ ภายในงานมีการนำเสนอวัฒนธรรมญี่ปุ่นในหลากหลายรูปแบบ เช่น อาหาร ขนม การแต่งกาย การประกวดร้องเพลง เทศกาลสำคัญของญี่ปุ่น กิจกรรมนี้ นอกจากจะเป็นการปฏิบัติตามพันธกิจด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมแล้ว ยังเป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรและนิสิตในสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น และนิสิตคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยพะเยา รวมถึงบุคคลภายนอกที่สนใจวัฒนธรรมญี่ปุ่นได้เรียนรู้และทราบถึงวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมต่างๆ ของประเทศญี่ปุ่น นอกจากนี้ยังเป็นโอกาสให้นิสิตได้รับประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ได้รับความรู้เกี่ยวกับวิธีการหาข้อมูลด้านวัฒนธรรมญี่ปุ่น วิธีการ

นำเสนอ โดยในแต่ละปีจะมีผู้เข้าร่วมงานเป็นจำนวนมาก "เทศกาลวัฒนธรรมญี่ปุ่น" กลายเป็นกิจกรรมโดดเด่นของคนะศิลปศาสตร์ที่ทุกคนกล่าวถึง

ในชั้นเรียนภาษาญี่ปุ่น อ.อิทธิพล ยกตัวอย่างหัวข้อไวยากรณ์ที่สามารถสอดแทรกวัฒนธรรมญี่ปุ่นได้ เช่น การสอนสำนวน 「～てはいけません」 โดยเลือกใช้สถานการณ์เกี่ยวกับสิ่งที่ห้ามปฏิบัติ เมื่ออยู่ในประเทศญี่ปุ่น เช่น การห้ามคุยโทรศัพท์ในสถานที่สาธารณะ อาทิ บนรถไฟไฟฟ้า ซึ่งหากมีธุระจำเป็น คุยทางไลน์หรือทางข้อความ หรือสิ่งที่ห้ามทำเวลาไปชมดอกซากุระ มีอะไรบ้าง เป็นต้น

อ.กฤษณะ มณีสอดแสง อธิบายว่าที่โรงเรียนจัดคาบสำหรับเรียนภาษาญี่ปุ่นไว้ 8 คาบ จึงได้นำเวลานั้นมาบริหารการเรียนการสอนเอง แบ่งเป็นการสอนไวยากรณ์ 4 คาบ สนทนา 2 คาบ คำนึง 1 คาบ และวัฒนธรรมญี่ปุ่น 1 คาบ นอกจากนี้ยังมีงานมหกรรมญี่ปุ่นซึ่งได้จัดเป็นครั้งแรกไปเมื่อเดือนพฤศจิกายนปีที่แล้ว และคิดว่าจะดำเนินการทุกปี จากการสอนเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมญี่ปุ่นและการจัดงานมหกรรมญี่ปุ่น ทำให้นักเรียนสนใจเรียนมากขึ้น นักเรียนบางส่วนไม่ถนัดเนื้อหาทางภาษาแต่มีความสนใจในวัฒนธรรมญี่ปุ่น เช่น การพับกระดาษ การทำอาหาร การเขียนฟูกัน เกมการละเล่น เพลง ภาพยนตร์ เมื่อได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะทำให้มีความสนใจเรียนภาษาญี่ปุ่นมากขึ้น ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมงานมหกรรมญี่ปุ่นที่ผ่านมา นักเรียนหลายคนที่ไม่ถนัดเรียนภาษา ได้ช่วยกิจกรรมที่ตัวเองถนัด เช่น จัดซุ้มขายอาหาร ซุ้มเกม และการแสดงบนเวที นักเรียนได้รับความสนุกสนานและได้รับความรู้ รวมทั้งประสบการณ์ต่างๆ

อ.พิชญานี นพรัตน์ พูดถึงเรื่องการสอนวัฒนธรรมญี่ปุ่นว่าโดยมากจะมีการสอนวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการสอนภาษาด้วยเพื่อนักเรียนจะได้เข้าใจระบบ หน้าที่การสื่อสารของภาษาได้ดียิ่งขึ้น และในปีการศึกษาที่ผ่านมาได้มีการจัดชุมนุมเกี่ยวกับวัฒนธรรมญี่ปุ่น โดยหัวข้อที่ใช้เรียนในแต่ละคาบจะนำมาจากความสนใจของนักเรียน เช่น การทำข้าวกล่อง การใส่ชุดยูคะตะ คะรุตะ ฯลฯ นักเรียนเป็นผู้คิดหัวข้อที่จะใช้เรียนในคาบต่อไปเอง และช่วยกันนำข้อมูลหรือภาพถ่าย รูปภาพมาพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน นอกจากนี้ ที่โรงเรียนจะมีกิจกรรมที่จัดเป็นประจำทุกปี เช่น กิจกรรมในวันทะนะบะตะ ในวันงาน นักเรียนจะได้จัดการแสดงต่างๆ เช่น เต้น ร้องเพลง แสดงละครสั้นออกกร้านขายสินค้าให้กับรุ่นน้องในโรงเรียน โดยมีข้อแม้ว่าต้องเป็นสินค้าหรืออาหารญี่ปุ่นที่ผลิตขึ้นเองเท่านั้นและต้องจัดร้านให้น่าสนใจแบบญี่ปุ่น ครูผู้สอนจะนำสื่อ เช่น ภาพถ่ายเกี่ยวกับการจัดนิทรรศการโรงเรียนของนักเรียนญี่ปุ่นให้นักเรียนได้ศึกษาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หลังจากนั้น นักเรียนจะจับกลุ่มตามความสนใจ และช่วยกันคิดกิจกรรม คิดสินค้าที่จะจำหน่าย ออกแบบร้านที่จะจัดในวันงาน ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับนอกจากความรู้ความเข้าใจทางภาษาญี่ปุ่นที่มีมากขึ้น การเรียนรู้วัฒนธรรมญี่ปุ่นยังช่วยส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้เป็นอย่างดีด้วย

2.การสัมมนาหัวข้อ "สอนคำช่วยอย่างไรให้ใช้ไม่ผิด" โดย อ.ดร.ธีระวุฒิ สุนทรธา

วิทยากรเริ่มต้นด้วยการให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาลองทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับคำช่วย จากนั้นนำเสนอข้อผิดพลาดและให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาช่วยกันวิเคราะห์สาเหตุ ในการสอนคำช่วย นอกจากอธิบายความหมาย หาก

สอนโดยเพิ่มเติมคำอธิบายดังนี้ น่าจะช่วยทำให้ใช้คำช่วยได้อย่างถูกต้องมากขึ้น

1.คุณสมบัติการสลับตำแหน่งของข้อความ

2.คำช่วย 「に」 กับ 「で」 คำช่วยทั้งสองใช้แสดงสถานที่ แบ่งเป็นแสดงพื้นที่ กับแสดงตำแหน่ง

3.คำช่วย 「に」 กับ 「で」 คำช่วยทั้งสองใช้แสดงสภาวะ แบ่งเป็นแสดงผล กับแสดงสภาพ

(สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้จากไฟล์ที่แนบมา)

3. การประเมินผลการดำเนินงานสัมมนา

การประเมินผลระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานใน 5 ด้านโดยใช้แบบสอบถามซึ่งแบ่งระดับคะแนนเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุดผู้เข้าร่วมงานรวม 66 คน ตอบแบบสอบถาม 31 คน คิดเป็น 46.9%

ส่วนที่ 1 : ความพึงพอใจการสัมมนา

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
1.ความเหมาะสมของวันเวลาที่จัด	4.65	ดีมาก
2.ความเหมาะสมของเวลาสัมมนา	4.65	ดีมาก
3.ความเหมาะสมของสถานที่	4.77	ดีมาก
4.ความเหมาะสมของเนื้อหา		
4.1.การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมญี่ปุ่น	4.35	ดี
4.2.การสอนคำช่วย	4.77	ดีมาก
5.ประโยชน์ที่ได้รับ		
5.1.การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมญี่ปุ่น	4.58	ดีมาก
5.2.การสอนคำช่วย	4.74	ดีมาก
ภาพรวม	4.65	ดีมาก

ส่วนที่ 2 : ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสัมมนาครั้งนี้

2.1 วิทยากร วิทยากรทุกท่านมีความรู้ดี ถ่ายทอดความรู้ได้ตรงประเด็น เป็นประโยชน์ สามารถนำไปปรับใช้ได้

2.2 เนื้อหา

การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมญี่ปุ่น ได้เห็นแนวทางการจัดกิจกรรมวัฒนธรรมญี่ปุ่นมากขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

การสอนคำช่วย ได้รับความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างมาก มองเห็นภาพในรูปประโยคดีขึ้น เป็นประโยชน์มาก

2.3 รูปแบบการจัด

- ชอบแบบนี้เพราะเป็นงานสัมมนาที่พูดคุยกันแบบสบายๆ
- ควรสลับลำดับโดยจัดเรื่องการสอนคำช่วยในช่วงเช้า และกิจกรรมวัฒนธรรมอยู่ช่วงบ่าย
- อยากให้มีการจับกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมญี่ปุ่น

2.4 อื่นๆ

อยากให้เพิ่มเวลาในช่วงของการสอนคำช่วย

ส่วนที่ 3 : ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหัวข้อการสัมมนาครั้งต่อไป

3.1 ด้านวิธีการสอน การสอนตัวอักษร เทคนิคการสอนคันจิ วิธีการสอนภาษาญี่ปุ่นการสอนแบบ team teaching การสอนคำยกย่อง-ถ่อมตน การสอนวัฒนธรรมญี่ปุ่น

3.2 ด้านไวยากรณ์ คำช่วย

3.3 ด้านการจัดทำสื่อการสอน การสร้างสื่อวัตกรรมการสอนด้าน ICT สำหรับภาษาญี่ปุ่น การทำเอกสารประกอบการสอนภาษาญี่ปุ่น

3.4 ด้านทักษะการใช้ภาษาญี่ปุ่น การสนทนา การฟัง การแปล

3.5 อื่นๆ การจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนมีทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 การทำวิจัยในชั้นเรียน การทำโครงการญี่ปุ่นการทำSARของภาษาญี่ปุ่น

ส่วนที่ 4 : วิทยากรสำหรับครั้งต่อไป

ดร.ธีระวุฒิ สุนทรา อ.วันชัย สีสพัทธ์กุล